

Bemærkninger til forslaget

Baggrund for forslaget

I dag har Danmark verdensrekord i forekomsten af testikelkræft. Hver ottende kvinde kan regne med at få brystkræft. Stadig flere drenge fødes med deformede kønsorganer. Unge mænds sædkvalitet er ofte så dårlig, at de ikke vil kunne blive biologiske fædre. Mange undersøgelser tyder på, at disse sygdomme hænger sammen med forekomsten af hormonforstyrrende stoffer i miljøet. Det drejer sig om stoffer, som virker som det kvindelige kønshormon østrogen eller som det mandlige kønshormon testosteron. Andre påvirker skjoldbruskkirtelhormonet thyroxin, der styrer væksten.

Generelt gælder det for disse stoffer, at den menneskelige hormonbalance påvirkes negativt. Da mange funktioner – f.eks. reproduktion, vækst og psykisk udvikling – styres af hormonbalancen, må enhver hormonpåvirkning betragtes som potentielt farlig for den enkelte, men også for dennes efterkommere. Der kan være tale om irreversible påvirkninger.

Stofferne forekommer i vidt forskellige produkter som læbestifter, shampooer, cremer, biplejemidler, konserveringsdåser, undervognsbelægninger, legetøj, lampeskærme, blodposer osv.

Med hensyn til effekter på miljøet er der påvist en sammenhæng mellem udsættelse for hormonforstyrrende stoffer og kønsforstyrrelser hos dyr. Der er set tvekönnethed, nedsat formeringsevne og immundefekter hos vildtlevende dyr i områder, hvor der er forurening med store koncentrationer af hormonforstyrrende stoffer. Virkninger er set på bl.a. havsnegle, fisk, fugle og pattedyr. En undersøgelse fra Østjylland viste, at 26 pct. af skallerne i forskellige spildevandsbelastede vandløb havde tvekönnede træk.

Med begrebet hormonforstyrrende stoffer refereres der i dette beslutningsforslag til de stoffer, som af EU er vurderet som enten hormonforstyrrende eller potentielt hormonforstyrrende, og som produceres i mængder over 1000 t¹. Desuden refereres der til en række stoffer, som produceres i mængder under 1000 t. Det er ikke muligt at lave en udtømmende liste over

disse stoffer, men det drejer sig blandt andet om parabener og syntetiske muskforbindelser.

Ad 1

Det Radikale Venstre ønsker at fordoble afgiften på alle blødgørere – de såkaldte ftalater, som er mistænkt for at forringe forplantningsevnen og at føre til hormonrelaterede sygdomme som f.eks. brystkræft og testikelkræft. Baggrunden for forslaget er, at der i dag findes gode alternativer til blødgørerne. Danisco har eksempelvis udviklet et ufarligt alternativ til de nuværende blødgørere. Alternativerne bruges blot ikke i tilstrækkeligt omfang. En fordobling af afgiften på produkter, der er omfattet af pvc-afgiftsloven (lov nr. 954 af 20. december 1999 om afgift af polyvinylchlorid og ftalater), vil føre til, at producenterne vil se sig om efter alternativer til de farlige ftalater².

En fordobling af afgiften vil betyde et provenu på ca. 45 mio. kr. Pengene skal bruges til at nedbringe skatten på arbejde.

Det er sund fornuft at sænke skatten på det menneskelige arbejde og øge afgiften på de kemikalier, som er farlige for både mennesker og natur.

Ad 2, 3 og 4

En væsentlig kilde til påvirkning af den menneskelige organisme med hormonforstyrrende stoffer kommer fra kosmetikprodukter og hudpleje- og hygiejneprodukter.

De stoffer i kosmetik, som bl.a. er mistænkt for at være hormonforstyrrende, er:

- Visse *parabener*, der bruges som konserveringsstoffer,
- visse *ftalater*, der anvendes som denatureringsmidler og
- parfumestoffer, såsom visse *syntetiske muskforbindelser*.

Parabener: Når det gælder hormonforstyrrende effekter af parabener, peger de videnskabelige undersøgelser i flere retninger. In vitro-forsøg viser, at to af parabenerne, *isobutyl-* og *butylparaben*, er hormonforstyrrende. *Propylparaben* er muligvis også hor-